

opgaver, der kunne løses på en helt tredje måde, nemlig i form af selvorganisering. Og de kom derved til at skrive, at Venstre ikke har helt ret men at partiet dog har ret en del af vejen, og derfor gik det galt for dem.

Som sagt vil vi tage udgangspunkt et helt andet sted, nemlig i selve opgaverne og i borgernes behov. Lad mig tage nogle eksempler: Brandvæsenet er i næsten alle vestlige samfund en kommunal opgave. Danmark skiller sig ud her, idet brandvæsenet er en redningstjeneste, der i de fleste kommuner er udliciteret til en privat virksomhed og har været det i mange år.

Det har vi ingen problemer med, i den udstrækning opgaverne bliver løst ordentligt. Men for nylig havde vi en helt tåbelig diskussion om, hvorvidt kommunalt ansatte måtte skære forulykkede bilister fri af bilerne eller de skulle vente, til de privatansatte nåede frem. Problemet er nu løst, for de, der kommer først, skal skære de forulykkede fri. Men ellers kunne jeg her pege på en oplagt opgave, der burde afprivatiseres.

Et andet eksempel er hjemmehjælpen. Som så mange andre medlemmer har jeg familiemedlemmer, der får hjemmehjælp. Jeg har endda et par stykker i udlandet; jeg kan nævne et ægtepar i en landsby i Colorado nær grænsen til Utah og en gammel kone i Moskva. Jeg nævner dette for at illustrere, at begrebet hjemmehjælp langtfra er begrænset til Danmark og tilstødende lande.

I øvrigt vil jeg holde mig til danske forhold, som jeg kender bedst. Jeg tror, mine erfaringer svarer til de fleste andres. De ældre er glade for at få hjælp og næsten altid glade for de mennesker, der kommer.

Men det betyder ikke, at alt er i orden. For tit svigter hjælpen; der kommer simpelt hen ingen. Og når hjælpen kommer, er det en hærskafe af forskellige mennesker, der kommer rundt i ældres private hjem. Begge dele er kæmpeproblemer. Tryghed er det altafgørende for mennesker og især for svage mennesker.

Dermed er også sagt, at en grænsedragning mellem offentligt og privat, som nogle regeringsmedlemmer har gjort sig til talsmænd for, nemlig at offentligt ansatte kan tage sig af den ældres personlige pleje, medens privatansatte kan gøre rent i den ældres hjem, under ingen omstændigheder er løsningen på noget som helst.

I stedet skal vi tage hensyn til de reelle problemer, nemlig at den ældre skal være tryk, at

den lovede hjælp altid kommer, at hjælpen er tilstrækkelig, og at hjælpen ikke er fordelt på flere mennesker, end den ældre kan nå at lære at kende og blive tryk ved.

Og hvorfor i øvrigt ikke lade den ældre selv vælge sin hjemmehjælp? Hvorfor lader vi ikke den ældre selv bestemme, hvilken hjælp der skal ydes? Det må være udgangspunktet.

Forbedring kan ske på så mange måder, og den mest oplagte er en bedre organisering af den offentlige indsats. Men også oprettelsen af selvejende organisationer i samarbejde med ældreorganisationer bør være en nærliggende mulighed. Det allerbedste er måske at give den enkelte valgmulighed mellem forskellige løsninger. Det centrale er at tage udgangspunkt i den ældres behov og så langt som muligt bygge på den enkeltes egne kræfter.

Dermed finder vi ikke hjemmehjælp egnet til privatisering. Det skyldes ikke, at vi ikke tror, at privatansatte kan levere lige så god pleje som offentligt ansatte. Men der er problemer af en anden art. Tag et eksempel: Hvis det nu viser sig, at den ældre ikke kun har brug for hjemmehjælp, men også for hjemmesygepleje, risikerer den privatansatte hjemmehjælper at fyre sig selv ved at formulere et sådant ønske videre. Det viser bare, at det simpelt hen er uhensigtsmæssigt, at de forskellige dele af ældreplejen er i hver sit regi.

Som et tredje eksempel vil jeg nævne sygehusvæsenet, der nu var nævnt i det socialdemokratiske oplæg. Det mest karakteristiske ved dansk sygehusvæsen sammenlignet med næsten alle andre vestlige lande er, at det er billigt. Vi bruger i Danmark 6 pct. af BNP på sundhedsvæsenet. Hvis vi f.eks. sammenligner med USA, vil man se, at man dér bruger 14 pct. af BNP på sundhedsvæsenet. 45 pct. af den amerikanske befolkning får faktisk gratis – det vil sige skatteyderfinansieret – hjælp, når de er syge, og med mindre brugerbetaling end i Danmark betyder det, at de offentlige udgifter til sundhedsvæsenet er noget større i USA end i Danmark.

Disse tal dementerer grundigt alle borgerlige påstande om, at offentlige løsninger altid er dyrere end private. Tværtimod skyldes en væsentlig del af de større amerikanske udgifter rent spild.

Men vi vil også være ærlige nok til at erkende, at en del af prisforskellen skyldes en kvalitetsforskel. Vi er efterhånden kommet for langt ned i udgifterne til sundhedsvæsenet. Derfor er